

TIJDSBEELD *De Kaai*

Steven DE SCHUITENEER & Jacques DE RO

Postkaart Cock frères: Souvenir de Grammont. -
Les quais (circa 1900-1901)
(Verz. S. De Schuiteneer)

Foto S. De Schuiteneer
(2 augustus 2016)

Deze postkaart, met gezicht op de Kaai en gezien van op de Begijnhofkaai, is uitgegeven door de gebroeders Cock uit de Nieuwstraat omstreeks 1900-1901. Op de voorgrond ligt op de Dender een boot aangemeerd en worden er goederen geladen en gelost. Toch zal de binnenscheepvaart maar een bescheiden rol blijven spelen. Nochtans was dit de aanzet om het uitzicht van het stedelijk landschap tussen beide bruggen grondig te wijzigen. Langs de Begijnhofkaai wordt achtereenvolgens de Sint-Janskapel (1877), het *Zaagmoleken*, (1878) en het Sint Margaretabegijnhof (1880) afgebroken om plaats te maken voor de bouw van de Rijksmiddelbare school. Aan

de overzijde is de Kaai al veel eerder aangelegd na de afbraak omstreeks 1870 van de Paterij en het oude penitenten klooster, dat decennialang dienst deed als rijkswachtkazerne¹, en de woningen langsheen de rivieroever richting Grotestraatbrug. Langs de uit steen gemetselde kade komt een nieuwe straat die de Brugstraat met de Denderstraat verbindt. Aanvankelijk wordt het braakliggend terrein tussen de Kaai en de Penitentenstraat gebruikt als "openbare plaats", maar tijdens het laatste kwart van de 19de eeuw worden daar naast het postgebouw woonhuizen met neoclassicistische gevels opgetrokken. Op de postkaart vinden we uiterst rechts het *Magasin de Fer*

Poutrelles van F. Van Bockstaele-Van Crombrugghe, vandaag nog herkenbaar door bouwvolume en poort, maar met een andere gevelindeling en -steen. Vanaf de jaren 1960-1970 ondergaat de huizenrij langs de Kaai een ware metamorfose. Er komt een modern postgebouw en de meeste burgerwoningen worden vervangen door vooral moderne appartementsgebouwen. De laatste jaren zijn beide kaaien niet langer een aanlegplaats voor boten maar bieden een brede wandelgang voor voorbijgangers.

1. J. DE RO, *Van klooster tot kazerne. Deel 2: Gendarmen in het klooster. De bouwgeschiedenis van de eerste rijkswachtkazerne in Geraardsbergen*, in *Gerardimontium*, nr. 235, 2011, p. 17.